

novoměstský kurýr

2/2018

ČLÁNKY - INFORMACE - AKTUALITY - NÁZORY- FOTOGRAFIE

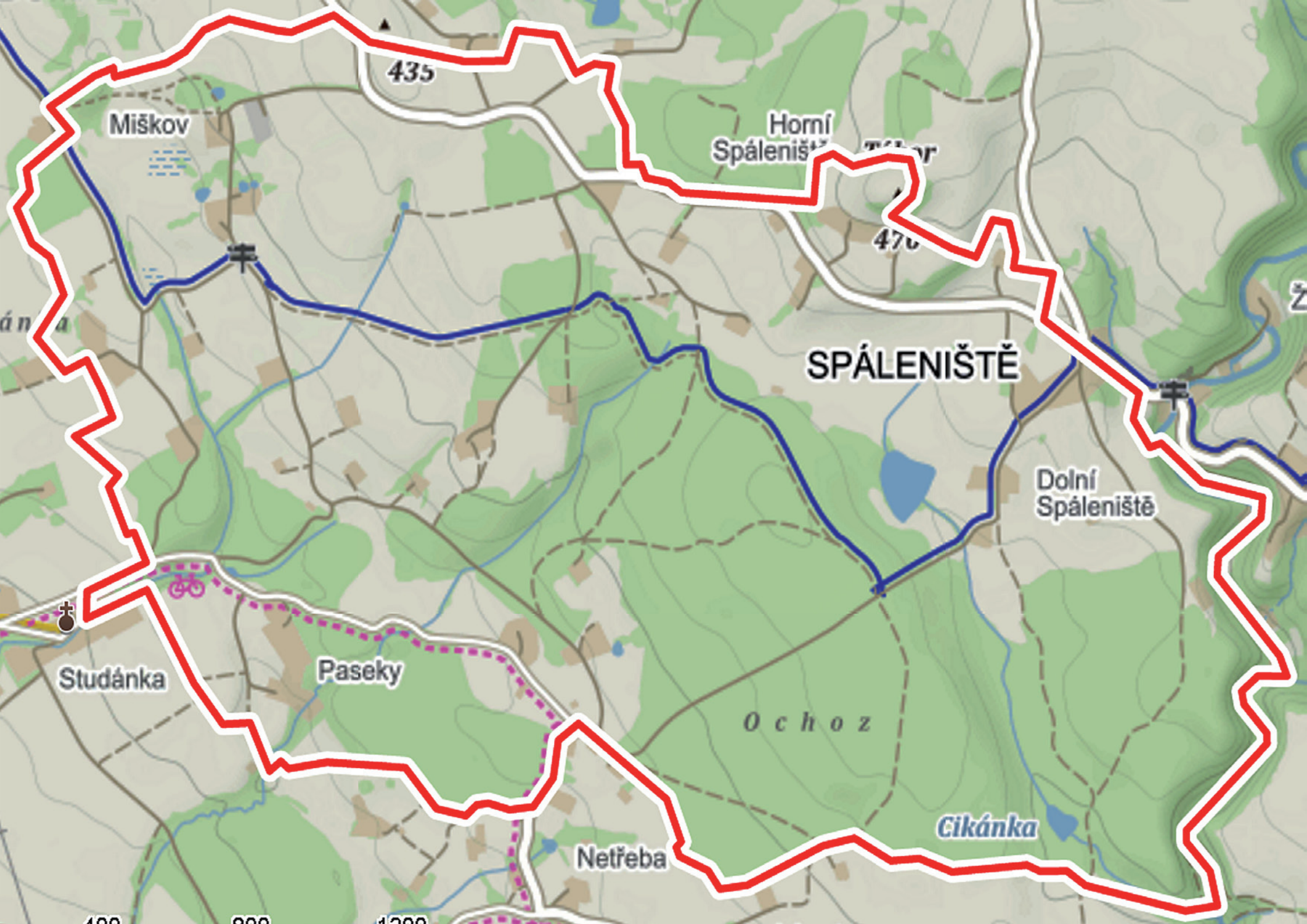
Dolní Spáleniště. Foto: J.B.

www.novomestskykuryr.info

OBSAH: MAPA REGIONU
OBCE S VAZBOU NA NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ
SPÁLENIŠTĚ, MIŠKOV A STUDÁNKA - CO O SOBĚ NAPSALI V ROCE 1939
SPÁLENIŠTĚ, MIŠKOV A STUDÁNKA Z INTERNETU

NĚKOLIK MÝCH POSTŘEHŮ
FOTO Z OBCE SPÁLENIŠTĚ, MIŠKOV, STUDÁNKA, PASEKY
POHLEDY Z MĚSTA
OD KLADSKÉHO POMEZÍ

INSPIROMAT
ŽERTOVNÉ OBRÁZKY
FOTO NA ZADNÍM LISTU

435

Miškov

Horní
Spáleníště

470

SPÁLENIŠTĚ

Dolní
Spáleníště

Studánka

Paseky

Ochoz

Cikánka

Netřeba

400

600

1200

**Obce bývalého okresu Nové Město nad Metují
(Obce seznam stav 1939, přidružení současnost).**

Obec	Zahrnuje obce a místa	Novkurýr
Bačetín	Bačetín	05/2015
	Sudín	05/2015
Bílý Újezd	Bílý Újezd	09/2016
	Hroška	09/2016
	Masty	09/2016
	Roudné	09/2016
Bohdašín	Bohdašín	02/2015
	Bydlo	02/2015
	Rokol	02/2015
	Vanovka	02/2015
Bohuslavice	Bohuslavice	06/2014
Bolehošť	Bolehošť	08/2016
	Bolehošťská Lhota	08/2016
	Lipiny	08/2016
Byzhradec	Byzhradec	10/2016
Bystřé	Bystřé	04/2015
Černčice	Černčice	04/2014
České Meziříčí	České Meziříčí	02/2016
	Skršice	02/2016
	Tošov	02/2016
Deštné v Orlických horách	Deštné v Orl. horách	09/2017
	Jedlová v Orl. horách	09/2017
	Plasnice	09/2017
Dobré	Dobré	06/2017
	Hlinné	06/2017
	Kamenice	06/2017
	Rovné	06/2017
Dobruška	Dobruška	
	Běstvin	11/2015
	Domašín	01/2018
	Doly	01/2018
	Chábory	05/2017
	Křovice	12/2015
	Mělčany	
	Miřkov	02/2018

	Paseky	02/2018
	Pulice	
	Spáleníště	02/2018
	Studánka	05/2017,02/2018
Dobřany	Dobřany	07/2015
Chlístov	Chlístov	10/2015
Janov	Janov	03/2015
Jestřebí	Jestřebí	09/2013
Jílovice	Jílovice	05/2016
Kounov	Kounov	07/2017
	Hluky	07/2017
	Nedvězí	07/2017
	Rozkoš	07/2017
	Šediviny	07/2017
Králova Lhota	Králova Lhota	04/2016
Křivice	Křivice	11/2017
Ledce	Ledce	07/2016
	Kláster nad Dědinou	07/2016
	Újezdec	07/2016
Libchyně	Libchyně	01/2014
Mezilesí	Mezilesí	02/2014
Mokré	Mokré	02/2017
Nahořany	Nahořany	07/2014
	Dolsko	07/2014
	Městec	07/2014
	Lhota - Doubravice	07/2014
Nové Město nad Metují	Nové Město nad Metují	12/2013, 14
	Krčín	
	Spy	11/2014
	Vrchoviny	10/2014
Nový Hrádek	Nový Hrádek	10/2017
	Dlouhé-Rzy	10/2017
	Doly	10/2017
	Krahulčí	10/2017
Očelice	Očelice	03/2017
	Městec nad Dědinou	03/2017
Ohnišov	Ohnišov	01/2015
	Zákraví	01/2015
Olešnice v Orl. horách	Olešnice v Orl. horách	08/2015

Opočno	Opočno	
	Čánka	01/2017
	Dobříkovec	01/2017
Osečnice	Osečnice	12/2017
	Lomy	12/2017
	Proloh	12/2017
Podbřeží (Skalka)	Podbřeží (Skalka)	05/2017
	Lhota Netřebo	05/2017
	Netřebo	05/2017
	Přímý	05/2017
	Studánka	05/2017
	Škutina	05/2017
Pohoří	Pohoří	01/2016
Provodov-Šonov	Provodov-Šonov	09/2014
	Domkov	09/2014
	Václavice	09/2014
	Šeřeč	09/2014
Přepychy	Přepychy	04/2017
Přibyslav	Přibyslav	11/2013
Rohenice	Rohenice	03/2016
Sedloňov	Sedloňov	08/2017
	Polom	08/2017
	Ošerov	08/2017
Semechnice	Semechnice	12/2016
	Podchlumí	12/2016
Sendraž	Sendraž	10/2013
Slavětín nad Metují	Slavětín nad Metují	08/2014
Slavoňov	Slavoňov	03/2014
	Blažkov	03/2014
Sněžné	Sněžné	06/2015
Trnov	Trnov	11/2016
	Houdkovice	11/2016
	Malá Záhornice	11/2016
	Záhornice	11/2016
	Zádolí	11/2016
Val	Val	09/2015
	Provoz	09/2015
Vršovka	Vršovka	05/2014
Vysoký Újezd	Vysoký Újezd	06/2016

NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ obec, která byla okresním městem

Nové Město nad Metují bylo okresním městem. V čísle 2/2015 tohoto provedení „Novoměstského kurýra“ jsem uveřejnil mapu okresu Nové Město nad Metují z roku 1938. Které obce novoměstský okres tehdy zahrnoval, vyplývá z této mapy.

Seznam, který je uveden v předchozí tabulce je aktuální seznam obcí dle výše uvedené mapy novoměstského okresu.

Přidružené obce k těm větším odpovídají současnému stavu (t.j. cca rok 2017).

Tabulka je průběžně upravována a doplňována.

V jednotlivých číslech měsíčníku „Novoměstský kurýr“ se budu věnovat obcím, které jsou v tabulce na straně 3.

V tabulce najdete, ve kterém čísle měsíčníku „Novoměstský kurýr“ se o příslušné obci píše.

V knize „Nové Město nad Metují a jeho kraj“ o sobě obce novoměstského okresu napsaly krátkou nebo i delší informaci.

Ovšem je třeba připomenout, že v roce 1939, kdy kniha vznikala, už existovaly Sudety, tj. území, které bylo od Československa v roce 1938 dohodou velmocí v Mnichově odříznuto. A tak některé původní obce novoměstského okresu do knihy „Nové Město nad Metují a jeho kraj“, která vyšla na začátku roku 1940, nemohly nic napsat. Samozřejmě tyto obce jsem podle výše zmíněné mapy do okresu Nové Město nad Metují zahrnul.

Obce budu volit namátkově dle mé nálady, kam se mi bude chtít právě jet. Pokračuji obcí SPÁLENIŠTĚ, MIŠKOV A STUDÁNKA.

Jindřich Buchal.

SPÁLENIŠTĚ

Co o sobě napsali v roce 1939 v knize „Nové Město nad Metují a jeho kraj“:

Takže, jak jsem předpokládal, v knize „Nové Město nad Metují a jeho kraj“ se obec Spáleníště a osada Miškov ani místo Studánka nijak neprezentovaly.

J.B.

SPÁLENIŠTĚ Z INTERNETU

Spáleníště je rozptýlená osada mezi Domašínem, Kamenicí, Podbřezím a Cháborami. Nejstarší písemná zmínka o obci

je z roku 1597. V letech 1849 - 1960 bylo Spáleníště samostatnou obcí, v letech 1960 - 1980 částí obce Domašina, od roku 1981 je součástí Dobrušky.

O existenci lidí na území dnešního Spáleníště máme však doklady již z pravěku. Poblíže kopce Tábor byl nalezen depot sekerek z doby bronzové a objevily se i další nálezy pravěkých artefaktů.

Pozemky bývalých obcí Dolního i Horního Spáleníště byly podle zjištění domašinského kronikáře Antonína Rejzka převážně na panské půdě a u mnohých chalup sahala hranice takřka až k samotným budovám. Když chtěl někdo přistavovat, musel podat žádost až k samotné „milostivé vrchnosti“, a jestliže byla shledána nějaká závada, musel majitel přistavbu do čtrnácti dnů odklidit.

Nájem čili pacht panských pozemků se obnovoval každých šest let. Kdo se neřídil přesně podmínkami stanovenými vrchností tomu bylo vyhrožováno zrušením nájmu pozemků. Tento stav trval až do roku 1919, kdy byly tzv. staropachty zrušeny a půda mohla být bývalými nájemci vykupována. Do jejich vlastnictví přešla úplně v roce 1922. V padesátých letech minulého století byla opět zabrána vznikajícím Jednotným zemědělským družstvem. Do soukromého vlastnictví se pozemky vrátili po roce 1990.

Zdroj: stránky města Dobrušky.

MIŠKOV Z INTERNETU

Osada Miškov leží jihovýchodně od Domašina. První zmínka o ní je z roku 1544. Původní podoba jména byla snad Mníškov, tedy Mníškův dvůr. Možné je i založení obce jako kolonizační cisterciáckým klášterem Svaté Pole.

Do konce 18. století patřil Miškov k domašinské rychtě a byl zde zastoupen i jedním svým konšelem. Asi od roku 1800 měl však již svého rychtáře, a to až do roku 1850, tedy do rozsáhlé správné územní reformy.

Osada Miškov je typem osady rozptýlené, což znamená, že nebyla založena plánovitě na lánovém systému. Její nejstarší základ tvoří čísla popisná 1, 3 a 5. Ostatní chalupy se nacházejí na okraji katastru, většinou na odprodáných částech selských a panských pozemků.

Společně s obcí Domašín je i Miškov od 1. ledna 1981 součástí Dobrušky. Historii obce a jejích jednotlivých gruntů vel-

mi podrobně zpracoval domašinský kronikář Antonín Rejzek v prvním díle své Historie obce Domašina, jejíž kopii je možné si vypůjčit v dobrušském muzeu.

Zdroj: stránky města Dobrušky.

STUDÁNKA Z INTERNETU

Malá osada Studánka leží necelý kilometr od Chábor směrem východním. „Zevrubný popis Království českého“ z r. 1854 ji uvádí jako osadu obce Horního Spáleníště. Vískou protéká malý bezejmenný potůček, který se pod ostrohem s bývalým hradem na Cháborách vlévá do Zlatého potoka. Potůček také dělí osadu na dvě části. Jedna patří k Dobrušce, druhá k Podbřezí.

Studánka kdysi bývala proslaveným poutním místem. Legenda vypráví, že v r. 1669 sládek dobrušského pivovaru Jan Tmej, jinak Karafiát zvaný, náhle ztratil zrak. V noci měl pak vidění, že ho vyléčí jen voda ze studánky za hájovnou v Hradištském lese. Stalo se tak a pak ji nemocní začali houfně navštěvovat. Dobrušská Spirochova kronika uvádí celkem 25 pacientů, kteří si zde vyléčili různé choroby. V r. 1741 tehdejší lékařská komise ověřila léčebné účinky zdejší vody. Pak opočenská vrchnost zřídila u pramene kapli, r. 1755 zasvěcenou P. Marii.

R. 1760 byla opodál postavena neobvyklá socha sv. Jana Nepomuckého, jako spěchajícího poutníka.

Dne 22. 6. 1905 byl zde položen základní kámen k vybudování Božího hrobu a křížové cesty, dovezený sem ze zříceniny nedalekého bývalého cháberského hradu. Když byla v r. 1950 ve Studánce zrušena hospoda, zdejší kdysi slavné poutě ustaly nadobro.

Velikou pozornost dějinám této vsí věnoval tamní rodák Karel Petr, autor třísvazkového díla „O zaslých krásách rodného kraje.“

Památky na Studánce

Mnohé z památek, dokládajících dějiny našeho regionu, se nacházejí mimo vlastní město Dobruška. Již nejstarší dějiny mají svůj hmotný doklad v pohřebišti v Halíně, hradišti na Chlumu, nebo v cháberském hradu. Nedaleko od posledně jmenovaného najdeme i další pozoruhodnou památku – kapli Panny Marie na Studánce.

Ke studánecké Poutní kapli Panny Marie se váže jedna z nejkrásnějších pověstí z Dobruška. Podle ní dobrušský sládek Jan Tmej, zvaný Karafiát, náhle oslepl. Nepomáhali lékaři, nepomohly ani báby kořenářky, sládkův svět byl stále temný jako bezměsíčná noc. Jediná naděje, která mu zůstala, byla v modlitbě. Obracel se úpěnlivě zvláště na milosrdnou Pannu Marii, matku Ježíšovu, s prosbami o pomoc v beznadějně situaci. Za nějaký čas se mu po tři noci za sebou zdál podivný sen, v němž se zjevila Panna Maria a nabádala ho, aby se vypravil do Hradištského lesa, vyhledal zde studánku zasypanou listím, vyčistil ji a její vodou si po tři dny vymýval oči. Sládek uprosil svoji ženu, aby ho na ta místa zavedla.

Za pomoci hajného studánku skutečně objevili a podle pokynu ze snu si sládek její vodou vypláchl oči. Údivem vykřikl, protože v tu chvíli začal rozeznávat světlo a tmu. Po tři dny chodil ke studánce, modlil se a vodou oči vymýval. Po této době opět nabyl ztraceného zraku.

Na památku zázračného uzdravení nechal sládek vystavět na onom místě dřevěnou kapličku u pramene, k němuž z daleka i z blízka putovali lidé, aby vyzkoušeli účinky zázračné vody. V průběhu 18. století zde vzniklo poutní místo, které v roce 1755 vyzdobili opočenští páni Colloredo-Mansfeldové nádhernou barokní kaplí. V ní také našly své místo půvabné votivní obrázky, připomínající zázračná uzdravení spojená s těmito místy. Dnes byste je zde ovšem hledali marně. Byly odvezeny do bezpečí, aby se nestaly obětí nenechavých rukou.

Na polygonálním půdorysu kaple s později přistavěnou sakristií vyrostla nevysoká stavba, ozdobená barokně prolamanou střechou s věžičkou, v níž visí zvonek. Jen malý kousek pod ní najdeme malou stavbu jako přístřešek nad vodním pramenem. V jejím výklenku je soška Panny Marie a na druhé straně pumpa, která vytahuje příjemně chladivou vodu. Při veliké povodni v červenci 1998 však i do tohoto vodního zdroje vnikly nečistoty a voda stále není pitná.

Směrem k Dobrušce najdeme křížovou cestu Křížová cesta - Boží hrob s Božím hrobem. Byla vybudována počátkem minulého století z příspěvků sousedů z blízkých vesnic a osad. V Božím hrobě je zasazen kámen, který sem přivezli z pozůstatků středověkého cháborského hradu, o čemž nás poučuje i nápis, který je v kameni vytesán a datuje tuto stavbu do roku 1905.

Socha sv. Jana Nepomuckého.

Opravdovou uměleckou perlou studáneckého areálu je pískovcová socha sv. Jana Nepomuckého. Na rozdíl od obvyklých pojetí zpodobňuje světce jako poutníka na jeho poslední pouti do Staré Boleslavi.

Postava s typicky barokně rozevlátým šatem směřuje ke studánecké kapli a jejímu zázračnému prameni. Plastika pochází z roku 1760 a její autor se zřejmě nechal při své tvorbě inspirovat velkými umělci české baroka, především Matyášem Bernardem Braunem, který v blízkosti našeho kraje zanechal početnou řadu svých výtvorů. Památkový areál na Studánce tak patří k tomu nejcenějším, co nám zde dějiny tohoto kraje zanechaly, a za návštěvu a za poznání opravdu stojí.

Zdroj: stránky města Dobrušky.

Poutní místo Studánka

Lázně a kaple Narození Panny Marie

V okolí pramene se nacházely lesy, které byly postupně mýceny, aby se místo stalo přístupnějším pro návštěvníky. Původní dřevěný přístřešek nad studánkou byl nahrazen přístřeškem kamenným, v němž byl zavěšen obraz věnovaný Janem Tmejem na znamení díky. V roce 1890 dostal podobu menší zděné kapličky s oltářem Panny Marie uvnitř. Pro snadnější čerpání vody ze studánky zde byla zřízena nejprve dřevěná, později kovová pumpa, z níž voda stéká do kamenného koryta. Na zadní venkovní stěně kapličky byl vytvořen výklenek, do kterého byla instalována socha Panny Marie Lurdské. Po obvodu výklenku je stále čitelný nápis „Jsem neposkrvněná početí!“

V roce 1741 byl odborníky Janem Vencelem z Nového Kolína a Josefem Ferticlem z Mittelwaldu z hrabství Kladského proveden chemický rozbor vody pro ověření její léčivosti. Tento lesní pramen označili za léčivý díky vysokému obsahu minerálů s blahodárnými účinky pro nemocné. Pro potřeby stále přibývajících příchozích lidí hledajících pomoc v nemoci zde byly zbudovány lázně. Do lázeňské budovy byla voda ze studánky svedena borovými trubami k pecím a vanám. Poblíž lázeňské budovy se nacházela vodní nádrž s vodním kolem. Z bývalé hájovny byl zřízen hostinec. Hostinec byl na svoji dobu dobře vybavený i pro náročnější hosty. Hosté sem mohli docházet na jídlo i zábavu. To dosvědčuje i zápis z panského urbáře: „Roku 1721 dne 24. dubna se vzdali dobrušští právová-

rečníci výhradního práva dodávání piva do chalupy u Studánky ve prospěch Jeronýma hraběte Colloreda z Wallsee.“

Pro noclehování hostů byly postaveny roubené budovy, kde bylo možné slušné ubytování i na několik týdnů. Pouze pro potřeby vrchnosti zde byly zařízeny dva pokoje.

Na popud duchovních, kteří se zde také léčili, povolila biskupská konzistoř na žádost hraběte Rudolfa Josefa Colloreda z Wallsee, stavbu kaple zasvěcenou Narození Panny Marie. Hrabě poskytl veškerý materiál, povozy i dělníky a částečně ji financoval. Dalším sponzorem byl také dobrušský děkan P. Šmidberský. Šestiboká zděná kaple byla zastřešena mansardovou střechou, ukončena menší věžičkou. V 19. století k ní byla přistavěna menší sakristie. V bočních stěnách kaple jsou umístěna oválná okna. Interiér je doplněn štukovou výzdobou. Nad vstupním portálem je vyobrazen šlechtický erb rodu Colloredů. Roku 1755 za přítomnosti velkého počtu lidí byla kaple vysvěcena dobrušským děkanem Josefem Antonínem Kilingerem.

Socha sv. Jana Nepomuckého

Nedaleko kaple ve stínu lip je umístěna netradičně pojatá socha sv. Jana Nepomuckého – poutníka. Světec je vytesán z pískovce v poutnickém rouchu a je zachycen na své poslední pouti k Matce Boží do Staré Boleslavi. Boleslavský chrám je zde nahrazen studáneckou kaplí. Socha je dokonale propracována neznámým barokním mistrem, vyznačuje dynamičnost a výraz tváře zrcadlí vnitřní pohnutky světce. Autor není znám, socha se připisuje působení dílny Pacáků, žáků Matyáše Brauna. Socha byla postavena roku 1760 z vděčnosti neznámým hospodářským úředníkem, kterému hrozilo velké nebezpečí ztráty cti a dobrého jména. Na podstavci jsou vyryty latinské nápisy, které Josef Spiroch překládá takto:

*„Místo kam kráčí není cílem poutníku Janovi
mnohem dále – až za nadhvězdne výšiny stoupá.
Putuj s tímto průvodcem!
Kdo při dobré pověsti chce zachován býti,
ten hled' svatého Jana ctíti,
neb ten kdo toho divotvorce ctí a vzývá
ten při dobré pověsti zachován bývá.“*

(Petr Karel: Vyprávění o zaslých časech rodného kraje. 1. (upravené) vydání. Podbřeží: Obec Podbřeží, 1996.)

Křížová cesta

Pavel Rozínek, kaplan z nedalekého zámku Skalka, byl původcem myšlenky zřídit zdejší křížovou cestu. Byla vysvěcena v roce 1904 děkanem domašinským. Křížová cesta tvořená čtrnácti zastaveními vede lesem nad srázem, kde teče potok, zásobený vodou ze studánky. Končí sestupem k Božímu hrobu, který byl vysvěcen o rok později.

Současnost

Hlavní pouť u Studánky se koná v den svátku Narození Panny Marie 8. září. Tradice pouti je zde známá od 18. století, kdy byla spojená s návštěvou léčivého pramene a lázní. Poutní tradice tohoto místa je v procesu obnovy.

Zdroj: <https://anee.signaly.cz/1311/poutni-misto-studanka>

PASEKY Z INTERNETU

Součástí obce Spáleníště je i osada Paseky, která vyrostla na vymýcených částech lesa (čili pasekách) koncem 17. století. První chalupu vystavěl jakýsi Lukáš Kruňka v roce 1691. V době svého největšího rozsahu měly Paseky téměř třicet domovních čísel.

Zdroj: stránky města Dobrušky.

NĚKOLIK MÝCH POSTŘEHŮ

Tak mám za sebou další „štaci“, stále kolem Dobrušky. Je to obec Spáleníště a okolí, které k ní patří.

Především musím sdělit, že obec Spáleníště vlastně není obcí v té klasické podobě. Je to v podstatě souhrn větším nebo menších samot, roztroušených po krajině.

U Horního Spáleníště to platí doslova, u Dolního Spáleníště je ten shluk chalup a statků trochu těsnější. Ale nikde nenaleznete nějakou návěs, kostelík nebo alespoň kapličku v nějakém centru obce.

Kromě toho ke katastru Spáleníště patří odloučená místa Miškov, Skalka, Paseky. Takže, když to shrnu, jde o území mezi Domašínem, Chábory, Podbřezím, Dobrým a Sudínem. Tak nějak zhruba.

Krajina je to pěkná, typově podhůří Orlických hor, pole, louky a lesíky střídající se v krajině.

Skalka s kaplí Narození Panny Marie, křížovou cestou a sochou Jana Nepomuckého je opravdovým klenotem této lokality. Přečtete-li si historii tohoto místa, musíte se mimoděk zamyslet jak zajímavá místa v našem kraji jsou.

Nutí to k zamyšlení, jak krásná to byla doba, kdy taková místa vznikala a byla oživena mnohými slavnostmi a návštěvami. A to i přesto, že doba střetu církví, možnosti vzdělávání, roboty na panském, dusila prostý lid. O době, kdy se to začalo obracet k lepšímu se dočteme díky Aloisi Jiráskovi a jeho díle „František Ladislav Věk“. Z nedaleké Dobrušky.

Jak krásná a bohatá je ta naše historie. Jak cenné dílo zanechal ten Jirásek, který jeho značnou část věnoval právě našemu kraji. Přiznám se, že teprve nyní, k stáru, si to naplno uvědomuji. A nesmírně si toho vážím.

Nad Skalkou je vidět směrem od Chábor nová výstavba, která naznačuje, že tato oblast se líbí i řadě lidí, kteří si zde zvolili své bydlení.

Pozornost si zaslouží i styl výstavby v celé oblasti Spáleníště a okolí. Jsou to většinou osaměle umístěné chalupy a statky, které z hlediska dostupnosti k tzv. „civilizaci“ to nemají nejlepší, cesty které kolem nich vedou zřejmě vznikly z původně polních, v zimě to může být docela problém. Ale klid a pohoda, která vyzařuje z té krajiny asi stojí za to, tam bydlet. Řada lidí zřejmě samostatně hospodaří a v tom nacházejí smysl svého života.

Na jedné z pastvin jsem zahlédl i nyní v zimě stádo zajímavého skotu.

Paseky nedaleko Skalky jsou jen několik domů. Odtud jsem lesem projel k Hornímu Spáleníšti.

Miškov pod Horním Spáleníštěm rovněž několik chalup. Ale tam mě překvapila zřejmá snaha po sportovním a společenském životě - viz volejbalové hřiště, a „jurta“ s velikým krbem, kde se zřejmě dá příjemně posedět při opékání prasátka nebo něčeho podobného.

Řada domů v celé oblasti je moderně opravených.

Nejlepší představu si můžete udělat podle fotografií, které jsou řazeny tak, jak jsem postupně krajinou projížděl. Přijel jsem od Domašína, pod Horním Spáleníštěm jsem odbočil vpravo na Miškov, pokračoval ke Studánce, potom kolem Pasek k Hornímu Spáleníšti a odtud k Dolnímu Spáleníšti. Domů jsem se vracel přes Sudín a Bačetín.

Jindřich Buchal.

Jan Nepomucký.

Detail sochy Jana Nepomuckého.

FOTOGRAFIE Z OBCE SPÁLENIŠTĚ, MIŠKOV, STUDÁNKA, PASEKY

Pohled na Miškov od křižovatky silnice ke Spáleníšti.

Miškov z dálky.

Pohled z křižovatky (viz vedle) k Domašínu.

Zemědělská budova v Miškově.

Pohled z Miškova na pole a louky směrem k Cháborům.

Cesta přes Miškov.

Křížek na rozcestí Miškov - Skalka a Miškov - Dolní Spáleniště.

Pohled na Miškov.

Pohled od Miškova také na pole a louky směrem k Cháborům. V popředí ozdobná studna.

Zajímavé místo v Miškově - „Rotunda“ s opékacím krbem.

Centrum Miškova.

Celkový pohled na „společenské“ zařízení v Miškově.

Rybniček z hnízdicím čápem v Miškově.

Čáp na hnízdě v Miškově.

Zajímavá rodinka v Miškově.

Rozcestí u křížku za Miškovem.

Cesta z Miškova ke Spáleníšti.

Pohled od Miškova - tam někde za lesem je Studánka.

Pohled z cesty ke Studánce zpět na Miškov.

Prostor nad Studánkou s novou výstavbou. Jmenuje se to tam Cikánka

Pohled na Studánku od severu.

Toto je už horní konec Chábor. Vlevo je Studánka.

Cesta ke Studánce.

Křížek u cesty ke Studánce.

Cesta přes les ke Studánce.

Cesta přes les ke Studánce.

Pohled z lesa na domek nad Chábory.

Rozcestník na Studánce.

Studánka - výjezd k Podbřeží.

Kaple Narození Panny Marie.

Léčivý pramen.

Usedlost na horním konci Studánky..

Studánka - sada včelích úlů za bývalou hospodou.

Kaple Narození Panny Marie. Vpravo bývalá hospoda a ještě dříve hájovna.

Studánka - bývalá hospoda. Roubená část je původní

Křížová cesta ve Studánce.

Socha Jana Nepomuckého na začátku křížové cesty.

Boží hrob.

Detail zastavení na křížové cestě.

Detail z Božího hrobu.

Paseky.

Paseky.

Paseky.

Na cestě z Pasek k Spáleníšti.

Na cestě ke Spáleníšti.

Na cestě ke Spáleníšti.

Na cestě ke Spáleníšti.

Na cestě ke Spáleníšti.

Horní Spáleniště.

Horní Spáleniště.

Horní Spáleniště.

Horní Spáleniště.

Horní Spáleniště.

Horní Spáleniště.

Horní Spáleniště.

Horní Spáleniště.

Horní Spáleniště.

Horní Spáleniště.

Horní Spáleniště.

Dolní Spáleniště.

Dolní Spáleniště.

Dolní Spáleniště.

Dolní Spáleniště.

Dolní Spáleniště.

Dolní Spáleniště.

Dolní Spáleniště.

Dolní Spáleniště.

Dolní Spáleniště.

Dolní Spáleníště.

Dolní Spáleníště.

Dolní Spáleníště.

Miškov.

POHLEDY Z MĚSTA

Tento obrázek a stejně tak obrázek na následující straně, pocházející z Krčína, budou zanedlouho historickými fotografiemi. V letošním roce v září a říjnu má totiž proběhnout rekonstrukce obou těchto podjezdů pod železniční tratí s cílem je rozšířit na dvoupruhovou silnici a tím zrychlit průjezdnost těmito místy.

OD KLADSKÉHO POMEZÍ

Články z doby mezi válkami.

Český severovýchod v roce 1759.

(Připsáno panu o db. učiteli Jos. Zídkovi v Plotičtích n. Lab.)

Po vyklizení Čech Prusky začátkem srpna r. 1758 bylo těžiště sedmileté války přeneseno do Lužice a do Saska, kde maršálek Daun menší částí své armády oblehl pevnost Nisu a částí hlavní porazil dne 14. října vojsko krále Bedřicha u Bukovce (Hochkirch). Když se však začátkem listopadu Prusům podařilo vyprostiti Nisu a zahájit ofensivu proti té části císařského vojska, která po vzpomenuť vítězství opanovala Sasko, ustoupil Daun do Čech a zaujal zimní tábory při východním a severním pomezí země.

Přístup k těmto táborům byl jako obvykle chráněn pohraničním kordonem, jenž na českém severovýchodě tvořil sbor podmaršálka Bečka (7.000 mužů) s hlavním stanem v Pěkově a sbor polního zbrojmistra Harisicíhe (19.000) v okolí Náchoda. Opevnění v soutěskách u Bohdašina a na Honech, v srpnu minulého roku Prusy pobořená, dal podmaršálek Beck při, této příležitosti obnovit! Lid k tomu potřebný byl svolán ze všech okolních panství, takže zde každý den pracovalo 700 až 1.000 dělníků.

V prvních dnech dubna byl pohraniční kordon zesílen ještě sborem podmaršálka Laudona, jenž 10.000 muži obsadil okolí Trutnova a položil svůj hlavní stan do Zaclěře.

Snaha, aby neztratil nepřátelské vojsko s dohledu a zachoval s ním stálý styk, jenž by umožnil sledování jeho přesunů, vedla pruského krále k tomu, že 20. dubna posunul jeden ze svých sborů k Broumovu. Když se Prusové blížili, dal podmaršálek Beck vyklidit bez boje toto město a stáhl svůj sbor do opevnění na Honech, k Pěkovu a k Lachovu I., takže jeho postavení bylo nytot s fronty chráněno částí Stěn vrcholící Bohdašínskou horou (též Na kostele, něm. Kirchberg, 690 m), opíralo svůj týl o Ostaš (700 m) a o Hejdu (Haide Berg, 637 m) a oběma boky se dotýkalo cest, vedoucích oběma výše již dotčenými soutěskami. Dne 2. května soustředil pak Daun své vojsko u Žírce a sbor Laudonův umístil tak, že jeho pravé křídlo bylo opřeno o Šibeniční kopec u Trutnova (Gablelnizhohe, 505 m) a levé o Oblanov, zatím co jeho střed nalezl výhodné postavení na táhlém hřbetě dosahujícím největší výše kotou 475. Harsohův sbor zůstal ve svých dosavadních pozicích s hlavním stanem na zámku v Novém Městě n. Met., chráně jednak Zemskou bránu u Náchoda, jednak pohraniční přechody v Orlických horách.

Původním úmyslem rakouských velitelů bylo vyčkati na těchto stanovištích dotud, dokud by se Rusové nepřiblížili k dolní Odře, aby pak společně s nimi mohli zahájit operace proti hlavní pruské armádě. Poněvadž se však postup ruského vojska dál jen velmi zvolna, zdržela se císařská armáda v severovýchodních Čechách až do konce června a to, jak praví Tomek²⁾, s nemalými škodami na lesích, na lukách a na oseňích a při stálých dovozech potravin i jiných potřeb

z kraje do hor. Zásoby nutné k vydržování vojsk byly totiž s počátku opatrovány z místních zdrojů³⁾ a teprve potom, když se tímto způsobem nedalo od konce dubna již nic získati, musili je poddani dovézti na 200 až 300 volec denně z hlavního armádního skladiště v Litomyšli do menších skladišť zřízených v Jaroměři, v Polici n. Met. a v Novém Městě n. M. Od 14. do 22. května bylo mimo to k dovozům použito ještě 2.460 trakarníků.⁴⁾

Na den 23. června povolal maršálek Daun generály Laudona, Bečka a generálního ubytovatele⁵⁾ Lascyho k válečné poradě, která byla konána na faře na Hoříčkách. V tříhodinové rozmluvě bylo zde jednáno o listu Marie Terezie, datovaném 21. června a dovezeném z Vídně spěšným kurýrem; císařovna v něm naléhala na neprodlené zahájení ofensivních operací, zprostujíc zároveň Dauma vši odpovědnosti pro případ nezdaru⁶⁾

Výsledkem porady bylo, že maršálek Daun nařídil odchod císařského vojska přes Lomnici n. Pop., Železný Brod a Liberec do Horní Lužice, odkud pak měl býti zahájen postup směřující ke konečnému spojení s ruskou armádou. Jádrem vojska, soustředěné u Žírce, nastoupilo tento pochod 28. června, sbory Laudonův a Beckův o jeden den později. Ke krytí severovýchodních Čech byl zůstaven pouze sbor Harschův, jemuž byla nyní přičleněna brigáda generál-majona Krámera od sboru Beckova, čímž jeho početní stav vzrostl na 23.600 mužů.

Polní zbrojmistr Harsch soustředil větší díl svých sil u Nového Města n. Met. a v postavení u Žírce, Daunem opuštěném, kdežto k přímé ochraně hranic v krajině u Trutnova, u Broumova a u Náchoda určil pouze slabší oddíly pěchoty z Vojenských hranic a husarů a dal oba přechody vedoucí přes Stěny⁷⁾ i všechny cesty v lese Království zahradiť zásekami⁸⁾.

Hlavní pruská armáda stála v té době pod osobním vedením královým při severním ústí Landshutské brány mezi Johnsdorfem, Reich-Hennersdorfem a Ober Ziderem a menší krycí oddíly byly posunuty až k Libavě a do okolí Schömbergu. Zprávu o odchodu císařského vojska ze severovýchodních Čech obdržel Bedřich II. již 29. června.

Aby se přesvědčil o její správnosti, podnikli neprodleně se 4 prapory pěchoty a s 9 škadronami jízdy výzvědnou výpravu k Zaclěři⁸⁾, a přesvědčiv se, že se věci mají skutečně tak, jak mu byly vylíčeny, snažil se v Daunovi vzbuditi obavy o opětná spojení císařské armády a tím zvolniti nebo úplně zastaviti její postup. Za tím účelem dal sborem generála Wedella¹⁰⁾ podniknouti vpád na Trutnovsko, snaže se zároveň všemi prostředky získati přesné zprávy o směru a cílech rakouského postupu, o nichž byl té chvíle ještě v nejistotě.

Wedellův sbor, skládající se ze 12 praporů pěchoty, z 10 škadron dragounů a ze 4 škadron husarů, t. j. celkem ze 12.000 mužů, překročil 30. června zemské hranice. Slabé oddíly císařského vojska se vyhnuly nebezpečnému boji s přesilou a tak Prusové bez odporu obsadili ještě téhož dne Trutnov. Nevylučuje však možnost nepřátelského protiútoku a zasažení značnějších posil, dal generál-poručík Wedell narychlo opevniti Svatojanský vrch (506 m)¹¹⁾, jenž chránil od jihu

přístup k městu a ovládal úpské údolí až k Mladým Bukům, Dne 1. července podnikl generál-major Rebentisch se 4 prapory a s 9 škadronami výzvědnou jízdu z Trutnova až k Německé Brusnici a k lesu Království.

V následujících dnech se pruskému králi podařilo opatřit si tolik zpráv o nepříteli, že záměry maršálka Dauna mu byly nyní dostatečně jasné. Chtěje za každou cenu zabrániti spojení rakouské armády s ruskou, odtáhl dne 5. července s větší částí svého vojska od Landshutu a 10. července zaujal přírodou dobře chráněné postavení u Schmottseifen (asi 7 km na jih od Löwenbergu nad Bobrou), K maskování tohoto pohybu se ona část Prusů, která od 20. dubna stála v Broumově, pokusila zmocniti se pod vedením plukovníka de Noblé opevnění u Bohdašina a na Honech a dáti je poddanými z broumovského a polického panství rozmetati, avšak brigáda Kramerova (4.600 mužů) přispěchala včas na ohrožené místo, načež Prusové s nepořízenou ustoupili.

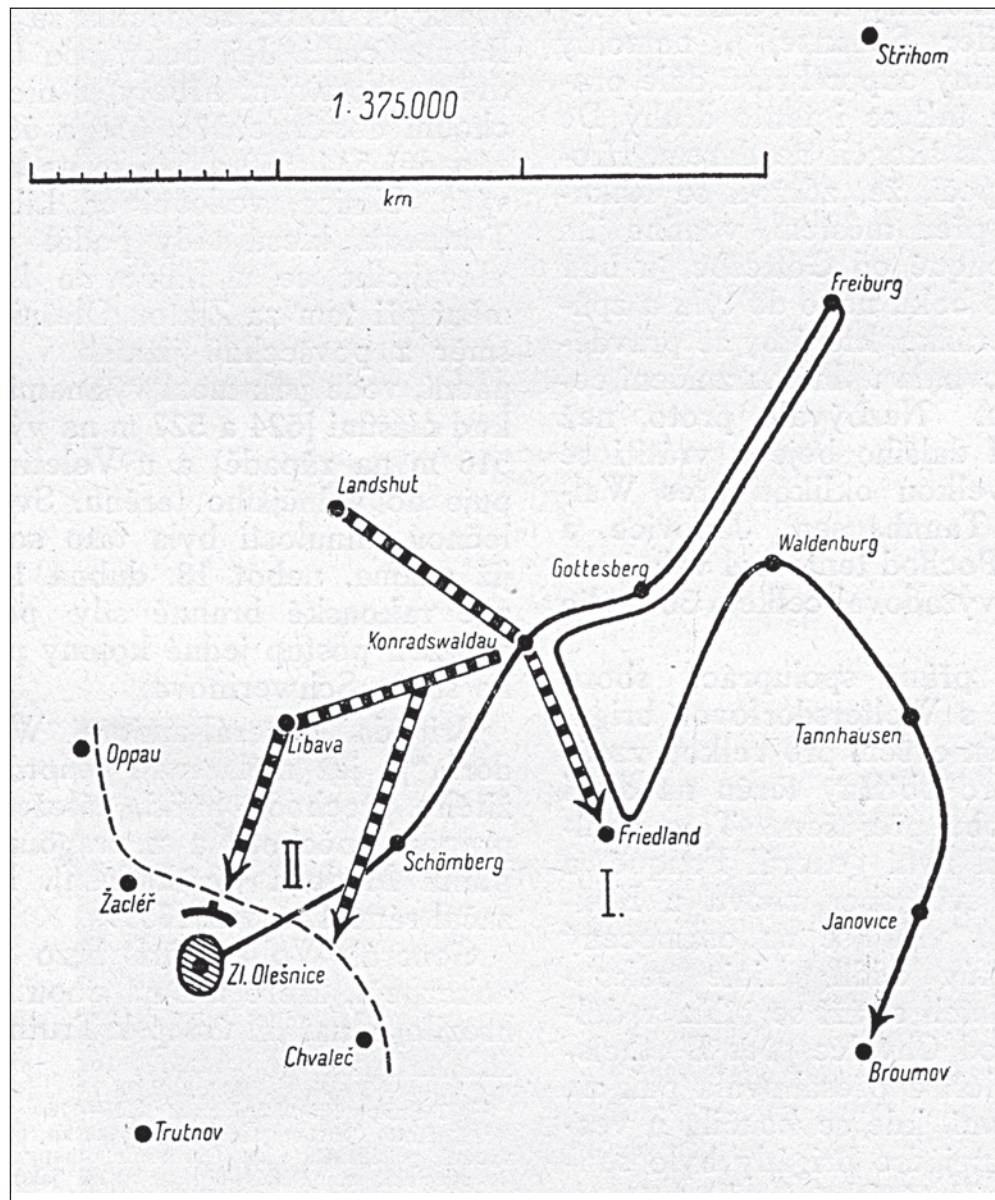
V zápětí na to odvolal pak Bedřich II. obě na české půdě stojící části své armády a krytím týlů proti případnému útoku od Trutnova neb od Broumova pověřil generála-poručíka Fouqué se 24 prapory pěchoty a 20 škadronami jízdy (asi 19.000 mužů), ponechanými na výšinách jižně od Landshutu.

Opatrnost pruského krále, jenž takto zůstavil dosti silný sbor k zabezpečení svého týlu, uchránila jeho armádu před těžkou krizí, neboť Daun, netroufaje si podniknouti útok na opevněnou pasáči u Schmottseifen, nařídil polnímu zbrojmistru Harschovi, jehož sbor byl zatím zesílen na 38.500 mužů (28 praporů pěchoty, 51 škadron jízdy), aby ofensivou proti Slezsku přinutil Prusy k detašování značnějších sil do ohrožené oblasti. Zbrojmistr Harsch vyrazil 16. července od Trutnova přes Schömberg ke Konradswaldau, musil však již 20. července odevzdati velení svého sboru generálu jízdy De Ville.

Dříve, než budeme pokračovati v svém vypravování, řekneme několik slov o hlavních ze zúčastněných osob. Pokud jde o generála-poručíka Fouqué, učinili jsme tak již dříve při popisu o obraně Broumova v březnu a v dubnu 1758.

Polní zbrojmistr Ferdinand Filip Harsch¹²⁾ byl v době, o níž píšíme, pětapadesátiletý. Roku 1744 řídil obranu Prahy proti Prusům, avšak již po 14 dnech byl nucen i s celou posádkou kapitulovati. O rok později se zúčastnil bitvy u Hohenfriedbergu a byl pak poslán na válčiště italské. Roku 1753 byl plnomocníkem Marie Terezie při jednání s Benátskou republikou o dlouholetém hraničním sporu. V sedmileté válce zastával obvyčejně samostatná velení mimo rámeč hlavní armády. Vedle své účasti na událostech zde líčených má pro český severovýchod také tu zajímavost, že ve funkci generálního ženíjního řiditele účinně zasáhl do jednání o stavbě pevnosti v Hradci Králové, zejména roku 1764, kdy její nutnost podrobně odůvodnil, vysloviv se zároveň proti stavbě pevnosti Plesu, již tehdy zamýšlené.¹³⁾ Zemřel r. 1792.

Generál jízdy Karel markýz De Ville de Canon byl jen o rok mladší svého předchůdce. Pocházel ze staré lotrinské rodiny a vo-

Schematické znázornění operací sboru "De Villosa a Fouquéova mezi Trutnovem a Svitavicemi r. 1759.

Plná čára znamená pohyby De Villosa sboru, mozaikové šipky postup sboru generála Fouqué a římské číslice obě fáze jeho ofensivy. Přerušovanou čarou je znázorněna linie rakouských předních stráží na Trutnovsku a černý oblouček znamená postavení Wolfersdorffovy brigády u Zlaté Olešnice.

jenskému povolání se věnoval od 17. roku svého věku. V sedmileté válce byl nejprve velitelem jízdní brigády, s kterou se zúčastnil bitvy před Prahou roku 1757, a potom velitelem sboru operujícího v jižním Slezsku. Zemřel téhož roku jako zbrojmistr Harsch.¹⁴⁾

Převzav vedení ofensivy ve Slezsku, snažil se De Ville zabezpečit si zpáteční cestu do Čech tím, že hned 20. července odeslal brigádu generál-majora Wolfersdorfa (6.000 mužů) do Zlaté Olešnice k přímému krytí ta- mější soutěsky, kterou prochází silnice vedoucí z Landshutu přes Libavu do Trutnova. Ostatek sboru pokračoval v pochodu ke Gottesbergu a Freiburgu.

Ofensiva vedená na Daunův rozkaz daleko v týle pruské armády překročila tím již severovýchodní úpatí Waldenburské vrchoviny a dosáhla blízkého okolí Svitavice. Další postup od Freiburgu k severu by byl přerušen nejkratší spojení mezi touto pevností a Lehnicí a přivedl rakouské prapory do centrálního postavení u Strihomy (Striegau), o jehož dosažení již v červnu 1745 usilovaly. Bedřich II., nepřehlížeje vážnost situace, poslal generálu Fouquému ku pomoci 3 prapory a 2 škadrony a nařídil mu, aby postoupil mezi Friedland a Koln-radswardau a přerušil tím zpětná spojení nepřítelova¹⁵⁾ Fouqué provedl tento manévř velmi obratně, takže již 23. července byla generálu De Ville odříznuta zpáteční cesta k Trutnovu a údolím Stěnavy (přes Friedland) k Broumovu. Za této situace nezbyvalo mu ovšem nic jiného, než další postup k Strihomům přerušit a starati se jen o záchranu vlastního sboru. Generál De Ville se proto rozhodl, že si vynutí zpáteční cestu a dal dne 27. července svým předvojem, vedeným generálem Jahnusem, podniknouti útok na pruské postavení u Konradswaldau. Přes počáteční úspěch se však tento podnik nezdařil a generál Jahnus, nebyv ostatními částmi sboru dostatečně podporován, byl odražen se ztrátou 200 mužů. Po tomto nezdaru odbočil generál De Ville k jihu a pokusil se příštího dne vynutit si zpáteční cestu přes Friedland, který Prusové před tím opevnili. I zde byl generál Jahnus pověřen vedením útoku. Jeho pluky se zmocnily t. zv. Pištcovy reduty (Pfeifer Schamze)¹⁶⁾, nemohly však pro silný odpor Prusů dále proniknouti, a tak se i tento druhý De Villův pokus skončil nezdarem. Hrozilo nebezpečí, že, zdrží-li se Rakušané déle před městem, vpadne jim generál Fouqué od Gottesbergu buď do pravého boku nebo do týla a způsobí jim porážku, která by se pravděpodobně rovnala úplnému zničení celého sboru. Nezbyvalo proto, než upustiti od dalšího boje a vrátiti se do Čech velkou oklikou přes Waldenburg, Tannhausen, Janovice a Broumov. Pochod tento byl velmi namáhavý a vyžadoval celkem 36 hodin času.

Možnost přímé spolupráce sboru De Villosa s Wolfersdorffovou brigádou byla tím ovšem pro velkou vzdálenost a pro obtížný terén na dosti dlouhou dobu přerušena. Těto okolnosti využil nyní generál Fouqué, a soustřediv svůj sbor znovu u Konradswaldau, vrhl se na osamocené Wolfersdorffův oddíl. Linie rakouských předních stráží se táhla v délce 20 km od Chváleče přes Berthelsdorf k Zacléři a přesídlovala pak na pruské území, kde se končila u vesnice Oppau; jádro brigády bylo soustředěno u Zlaté Olešnice.¹⁷⁾

Prusové postupovali šesti prapory a dvěma škadronami pod generál-majorem Krockowem přes Lampertice proti levému křídlu Rakušanů a šesti prapory a osmi škadronami pod osobním vedením Fouquéovým proti rakouskému středu u Bermartic. Jiný oddíl, skládající se ze šesti praporů pod generál-majorem Goltzem, postoupil až před Berthelsdorf, odkud mohl býti přes Albendorf snadno posunut do týlu nepřítelova.¹⁸⁾

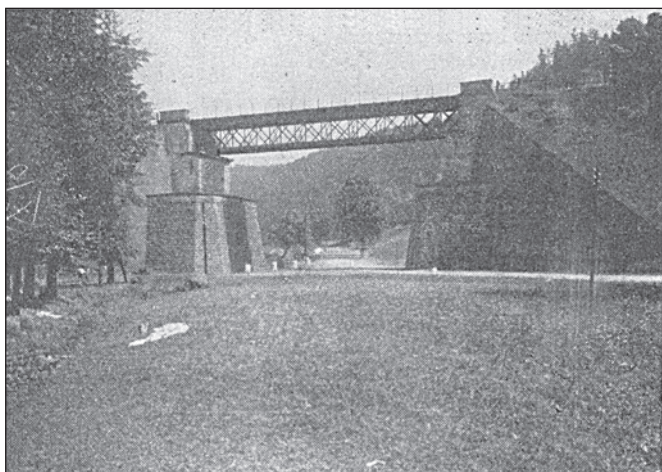
Soutěska, jež byla cílem těchto pruských kolon, se počíná za vesnicí Bernarticemi. Její boky (jsou tvořeny dvěma horskými hřbety, z nichž východní dosahuje 576, 618 a 553 m a západní 534, 550 a 546 m nadmořské výše. Silnice, vedoucí od Libavy k Trutnovu, klesá tudý podél potoka vlečajícího se u Libče do Ličné¹⁹⁾, mění při tom za Zlatou Olešnicí svůj směr z povšechně jižního v jihozápadní, vede pak mezi výšinami poněkud nižšími (524 a 527 m na východě, 510 m na západě) a u Voletin vstupuje do volnějšího terénu. Svou válečnou minulostí byla tato soutěska již známa, neboť 18. dubna 1757 se zde rakouské branné síly pokusily zadržeti postup jedině kolony pruského sboru Schwerinova.

Brigáda generál-majora Wolfersdorfa²⁰⁾, jež měla nyní tohoto důležitého přechodu hájiti, záležela z 9 praporů pěchoty a z dragounského pluku Modena (5 škadron). Boj se začal ráno 1. srpna 1759.

Generál Wolfersdorf brzo vystihl nebezpečí, které mu na obou bocích hrozilo, a nařídil ústup k Trutnovu.²¹⁾

Pohled do soutěsky v obci Zlaté Olešnici ve směru od severu k jihu, v místech, kde silnice, počíná sestupovati do údolí. (Fot. Ub. Kolařík.)

Vstup soutěsky do volnějšího terénu u železničního viaduktu severně od Voletin. Po pravé straně Špitálský les, po levé les na Bolkenbergu. (Fot. Ub. Kolařík.)

Jeho zadní voj, skládající se z dragounů a z pěšího pluku arcivévodky Karla, kryl odchod brigády za stálého boje vedeného s nepřátelskou přesilou od výšiny k výšině.²²⁾ Většina zavazadel a skoro všechny stany musily být ponechány nepříteli na pospas, neboť nebylo času strhnouti tábor. Jen tím bylo však umožněno, že brigáda vyvázla s poměrně malou ztrátou dvou set dvaceti mužů, t. j. asi 3,6% jejího početního stavu, a mohla se 4. srpna spojit s De Vilovým sborem u Schömbergu. Generál Fouqué, vida, že se

mu jeho záměr nezdařil, se se svým sborem vrátil opět na výšiny u Laindshiultu.

* * *

Pokusme se nyní podati závěrečný přehled popsanych událostí.

Ofensiva podniknutá císařským vojskem do Slezska měla, jak jsme již vyložili, za účel oslabiti hlavní pruskou armádu a tohoto cíle by byla bezmála také dosáhla. V podstatě byla založena jako podnik proti nepřátelským zpětným spojením, avšak ztroskotala se ihned, jakmile Prusové zvolili týž způsob boje a přerušili nejkratší zpětné spojení sboru De Villova. Fouqué dosáhl tak rychlého úspěchu přes to, že poměr sil nebyl pro něj tehdy zvlášť příznivý; disponoval přibližně 21.800 muži, kdežto De Ville měl po odeslání brigády Wolfersdorfovy celkem 32.500 a stál tak skoro třemi bojovníky proti dvěma pruským. Okolnost, že se Fouqué přesto odvážil opustiti výšiny u Landshutu, se však dá vysvětliti tím, že Bedřich II. odhadoval sílu nepřítelovu na pouhých 18.500 mužů²³⁾ a že postavení mezi Konradtswaldau a Friedlandem, jež Fouqué měl obsaditi, bylo přírodou dobře chráněno.

Maje uzavřena zpáteční spojení k Trutnovu a přes Friedland k Broumovu, generál De Ville nemohl jednati jinak, než přerušiti zahájenou ofensivu a uvésti svá vojska do bezpečí. Generál Fouqué měl původně v úmyslu zůstati mu při tom v patách a pronásledovati jej až na Broumovsko, avšak potom neuskutečnil tento záměr, chtěl se vyhnouti obtížím tamějšího terénu²⁴⁾ a byv patrně zlákan i možnostmi snadného úspěchu nad izolovanou brigádou generál-majora Wolfersdorfa, jenž se však včas vyhnul pohromě hrozičí jeho oddílů.

S našeho vlastivědného hlediska mají pak tyto události ten význam, že ukazují, jak úzce souviselo válečné v přilehlé části Slezska s pohraničním prostorem mezi Broumovem a Trutnovem.

- 1) Heinzel: *Einige Nachrichten uber die Stadt Braunau*, str. 58—59.
- 2) Tomek: *Příběhy kláštera a města Police nad Medhují*, str. 270.
- 3) *Tak na př. musilo náhodské panství dodávali v březnu 7.200 porcí chleba, 1.100 porcí ovsu a stejné množství sena denně.*
- 4) Ludvík: *Památky Náchoda*, str. 27j.
- 5) *Funkce generálního ubytovatele, zavedená v císařské armádě roku 1758, odpovídala přibližně pozdější funkci náčelníka generálního štábu.*
- 6) *Pamětní kniha fary na Hoříčkách a Die Kriege Friedrich s. des Grossen, IIIV/X. str. 23—24. Tomek, 1. c. str. 271, se o této poradě rovněž zmiňuje, avšak omylem ji klade na den 21. června.*
- 7) *Tj. obě již vzpomenuté soutěsky u Bohdašína a na Honech, jejichž vojenský význam jsme blíže ocenili v 5. ročníku našeho časopisu.*
- 8) *Tomek, t. c. str. 271, a Die Kriege atc. III./X. str. 28.*
- 9) *U Zacléře došlo při této příležitosti ke srážce s oddílem pandurů a husarů, z nichž 22 bylo pobito a 42 zajato. Ostatní ustoupili dílem do Rýchor, dílem do Trutnova. Tempelhoff: Geschichte des siebenjahrigen*

Krieges, III. svazek (Berlín 1787) str. 127.

10) *Je to týž Karel Jindřich Wedell, o němž jsme vypravovali při líčení obrany Broumovska r. 1758): Od kladského pomezí, roč. VI. str. 99). Těše se stálé přízni králově, byl dne 26. II. 1759 mimo pořadí povýšen na generála-poručika. (Die Kriege etc. III./IX. str. 44 a III./X. str. 32 pozn.)*

11) *Lippert: Geschichte der kgl. Leibgedingstadt Trautenau (Praha 1866) II. díl, str. 90.*

12) *Viz Hirtenfeld-Meynert: Oesterr. Militär-Konversations-Lexikon (Videň 1850) sv. III. str. 71 a Wurzbach Biographisches Lexikon, sv. VII. str. 387.*

13) *Podrobnosti viz u Peterse: Die osterr. Befestigungen an der oberen Elbe. Mitteilungen des Kriegs-Archives (Videň 1902) str. 291—295.*

14) *Viz Hirtenfeld-Meynert, l. c. sv. II. str. 70 a Wurzbach. 1. c. sv. III. str. 272.*

15) *Politische Korespondenz Friedrichs des Grossen, sv. XVIII., čís. 11.256, 11.260, 11.270 a 11.273.*

16) *Stávala na trig. 533 na jih od nynějšího nádraží.*

17) *Hailig: Geschichte des Infanterie-Regiments Nr. 30 (Lvov s. a.) str. 35.*

18) *Tempelhof. I. c. str. 175—176.*

19) *Tímto jménem je potok označen na českém vydání příslušného listu generální mapy 1:200.000; na speciální mapě 1:144.000 se uvádí jako Litschen B. a na rakouských vydáních úředních map 1:75.000 a 1:200.000 jako Litsche B. Podle Sedláčka (Snůška, str. 83) se však původně jmenoval Libeč a jeho vzpomenutý přítok Olešná; Sommer (Das Königreich Böhmen, sv. IV. str. 127) píše Litsche a Goldenolser Wasser, Ottův slov. naučný Lič- ná a Oleška.*

20) *Jeho životopisná data nám nejsou zevrubněji známa. Víme jen tolik, že na začátku sedmileté války velel v bitvě u Losovic r. 1756 a v bitvě před Prahou r. 1757 jedné pěší brigádě a odešel pak s generálem De Ville do Saska, odkud začátkem června 1759 byl přeložen k vojsku stojícímu v severovýchodních Čechách.*

21) *Tempelhof, 1. c. str. 176, a Die Kriege etc. III. X. str. 74.*

22) *Kirchthaler: Geschichte des Infanterie Regiments Nr. 2. (Videň 1895) str. 89.*

23) *Viz jeho dopisy, které psal generálu Fouqué 14., 17. a 18. července 1759. Polit, Korespondenz, sv. XVIII. čís. 11.202, 11.204, 11.217 a 11.225.*

24) *Die Kriege atc. III. X. str. 74*

INSPIROMAT

III. Mladí je božská nemoc, z níž se každý den trochu uzdravujeme

Stáří začíná od chvíle, kdy se nám všechna děvčata začínají zdát hezká.

N.N.

Zestárnout není umění — umění je to mést.

GOETHE.

Stáří může být nešťastné a neradostné právě tak jako mládí. Srovnávám-li, nezdá se mi stáří i se všemi slabostmi, které přináší, bez radosti; jen zabarvení a zdroje těchto radostí jsou jiné.

HUMBOLDT.

Večer života přináší sebou i svoji lampu.

JOUBERT

Ve stáří není lepší útěchy než to, že jsme celou sílu svého mládí vtělili do díla, které nestárne s námi.

SCHOPENHAUER.

Koho bozi milují, umírá mlád.

MENANDROS.

Což neznamena časně, ale že až do konce života má mladistvého ducha.

PICASSO.

Zatrpklé stáří není nic radostného; zatrpklé mládí je smutnější a nadto nebezpečnější. Varujme se, abychom zalidnili tuto zemi zatrpkými generacemi mladých.

SALDA.

Dbejme, aby nám stáří neudělalo vrásky také na duši, když je dělá na tváři.

MONTAIGNE.

I čert byl krásný, když byl mladý.

FRANCOUZSKÉ PŘÍSLOVÍ.

Ušchlé listí nehyzdi krásné stromy.

KURDSKÉ PŘÍSLOVÍ.

Krásní mladí lidé jsou hříčkou přírody, ale krásní staří lidé jsou umělecká díla.

GOETHE.

Stará větev praská, když se má ohnout.

DÁNSKÉ PŘÍSLOVÍ.

Člověk zůstává mladý, pokud je ještě schopen učit se, získávat nové vlastnosti a snášet odlišné názory ostatních.

EBNER - ESCHENBACHOVÁ.

Na mnoha pomnicích by mělo stát: zemřel ve třiceti, pohřben v šedesáti letech.

LICHTENBERG.

To, co způsobuje stárnutí, není věk, ale opuštění ideálů.

SVĚTLÁ.

Stárnou jen lidé bez zásad.

BORNE.

Ničím nestárne člověk rychleji než neustálou myšlenkou na to, že stárne.

LICHTENBERG.

Duše napomáhá tělu - je to jediný pták, který klec podpírá.

VICTOR HUGO.

V mém věku si už nemohu dovolit, abych se cítil špatně.

CHURCHILL

Stárnutí není nic jiného než zlovyk, na který opravdu zaměstnaný člověk nemá čas.

MAUROIS.

Stáří není přílišným neštěstím, uvážíme-li i tu druhou možnost.

HEMINGWAY.

ŽERTOVNÉ OBRÁZKY

**Svémi chybami
se člověk učí,**

**na cizích si buduje
kariéru.**

**Všichni chtějí
vaše dobro.**

Nedejte si ho vzít.

Zpracoval: ing. Jindřich Buchal, ČSA 821, Nové Město nad Metují, 54901.

www.novomestskykuryr.info.

Zveřejněno v „Novoměstském kurýru“ vždy poslední den v příslušném měsíci.

Není určeno pro tisk. © Jindřich Buchal.

Zdroj: Inspiromat 1964.

Studánka u Dobrušky. Kaple Narození Panny Marie a „léčivý“ pramen. Foto J.B.

Příjezd k Dolnímu Spáleníšti od Horního Spáleníště. Foto J.B.